påberåbe sig artikel 100 til støtte for en begrænsning af anvendelsesområdet for artikel 43.

Direktiv 86/113 om fastlæggelse af mindstekrav vedrørende beskyttelse af burhøns, der i det væsentlige tilsigtede at fjerne grundlaget for bestående fordrejninger af konkurrencen, som kan gribe forstyrrende ind i den fælles markedsordning for æg, samtidig med at skabe rimelige vilkår for burhøns, kunne lovligt vedtages af Rådet alene med hjemmel i artikel 43.

2. Vurderingen af, hvad der er den rette hjemmel for en retsakt, afhænger ikke af fællesskabslovgivers skøn, men skal ske på grundlag af objektive forhold, som Domstolen kan efterprøve. En af Rådet fulgt praksis, hvorefter normative retsakter på et bestemt område er blevet udstedt under angivelse af en dobbelt hjemmel, kan ikke ændre retsvirkningerne af Traktatens bestemmelser. En sådan praksis kan således ikke have en præcedensvirkning, der binder Fællesskabets institutioner med hensyn til spørgsmålet om, hvad der er rette hjemmel.

3. Begrundelsen til retsakter fra institutionerne, som Traktatens artikel 190 indeholder bestemmelse om med det formål at skabe grundlag for, at Domstolen kan gennemføre en legalitetsprøvelse, og for, at medlemsstaterne samt de berørte retsundergivne dér kan få kendskab til de betingelser, hvorunder fællesskabsinstitutionerne har anvendt Traktaten, udgør en væsentlig del af disse retsakter. Følgelig er hverken Rådets generalsekretær eller medarbejderne i Rådets Generalsekretariat beføjet til at ændre begrundelsen til retsakter, som Rådet har godkendt.

RETSMØDERAPPORT
i sag 131/86 *

I — Faktiske omstændigheder

1. Ved afgørelse af 19. juni 1978 godkendte Rådet under henvisning til EØF-Traktatens artikler 43 og 100 på Det Europæiske Økonomiske Fællesskabs vegne den europæiske konvention om beskyttelse af dyr under opdræt, der er udarbejdet i Europarådet (EFT L 323, s. 12). I fjerde betragtning til afgørelsen hedder det:

»Dyrebeskyttelse er ikke i sig selv en af Fællesskabets målsætninger; de nugældende nationale lovgivninger vedrørende beskyttelse af dyr under opdræt udviser dog forskelle, som kan skabe ulige konkurrencevilkår og dermed indvirke direkte på det fælles markeds funktion«.

2. Den 22. juli 1980 vedtog Rådet en resolution om beskyttelse af burhøns, hvori

* Processprog: Engelsk.

Kommissionen blev opfordret til at forelægge passende forslag til Rådet om en sådan beskyttelse, idet den herved skulle tage hensyn til de økonomiske virkninger af de foreslåede foranstaltninger (EFT C 196, s. 1).

3. Den 5. august 1981 forelagde Kommissionen for Rådet et forslag om et rådsdirektiv på grundlag af artikel 43, indeholdende bestemmelser om mindstekrav vedrørende beskyttelse af burhøns (EFT C 208, s. 5).

Efter en udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg og en beslutning med udtalelse fra Europa-Parlamentet om direktivforslaget besluttede Rådet i 1983 at opfordre Kommissionen til at forelægge en ny rapport vedrørende læggehøners vilkår.

Under De Faste Repræsentanters Komité's møde den 5. december 1985, hvor Kommissionens forslag blev drøftet, gav fire delegationer udtryk for, at direktivet burde udstedes under henvisning til både EØF-Traktatens artikel 43 og artikel 100.

Den 18. december 1985 fastlagde De Faste Repræsentanters Komité det endelige indhold af et direktiv om fastlæggelse af mindstekrav vedrørende beskyttelse af burhøns. Den danske delegation opretholdt i denne forbindelse et generelt forbehold over for hele direktivets indhold samt et særligt forbehold over for, at betragtningerne til direktivet ikke henviste til artikel 100. For så vidt angår sidstnævnte forbehold, blev den danske delegation støttet af Det Forenede Kongeriges delegation.

Den 25. marts 1986 vedtog Rådet med kvalificeret flertal direktivet med det nævnte indhold, dvs. under henvisning til artikel 43, idet Danmark og Det Forenede Kongerige stemte imod.

Direktivets artikel 3 fastlægger de mindstekrav, som alle nyopførte bure og bure, der tages i brug for første gang, skal opfylde. Endvidere bemærkes, at direktivets artikel 10 indeholder hjemmel til at yde national støtte til en funktionel udvidelse af bygninger, der rummer de bure, som er nødvendige for opdræt af det samme antal dyr.

Den 15. april 1986 blev den endelige affattelse af direktivet, som svarer til den i EF-Tidende offentliggjorte, meddelt Det Forenede Kongerige. Betragtningerne til direktivet i denne affattelse, som blev udfærdiget af Rådets Generalsekretariat, afviger på flere punkter fra den affattelse, som Rådet stemte om den 25. marts 1986.

For det første er der i den således ændrede affattelse tilføjet en henvisning til EØF-Traktatens artikel 42. For det andet er de tre første betragtninger ændret således:

Direktivet i den affattelse, som Rådet stemte om den 25. marts 1986:

»De fleste medlemsstater har ratificeret den europæiske konvention om beskyttelse af dyr under opdræt; Fællesskabet har godkendt konventionen ved afgørelse 78/923/EØF; burdrift er den mest udbredte ægproduktionsmåde i Fællesskabet, og den bidrager i meget stort omfang til den høje produktivitet inden for denne sektor; i visse tilfælde kan denne form for opdræt imidlertid medføre unødige og urimelige lidelser for dyrene;

de nugældende nationale lovgivninger vedrørende beskyttelse af dyr i forbindelse

med opdræt er indbyrdes forskellige, hvilket kan fordreje konkurrencevilkårene og derved gribe ind i den tilfredsstillende virkemåde af den fælles markedsordning for æg og fjerkrækød;

der er derfor behov for at opstille prioriterede parametre og fastsætte fælles mindstekrav for alle intensive opdrætssystemer med henblik på at gøre det muligt for ovennævnte markedsordning at fungere tilfredsstillende, særlig under hensyn til målsætningerne i Traktatens artikel 39, og idet der tages hensyn til nødvendigheden af at beskytte dyrene; det er med henblik herpå som et første skridt nødvendigt at gennemføre fællesskabsforanstaltninger for burhøns;«

Direktivet i den affattelse, som blev meddelt Det Forenede Kongerige og offentliggjort i EF-Tidende:

»Den fælles markedsordning gælder for æg; bestemmelserne vedrørende produktionsvilkårene for æg, særlig betingelserne for opdræt af høns, er af væsentlig betydning for, at den fælles markedsordning fungerer tilfredsstillende; forskellige bestemmelser på dette område i medlemsstaterne kan medføre fordrejning af konkurrencevilkårene til skade for den fælles markedsordnings tilfredsstillende funktion;

burdrift er den mest udbredte ægproduktionsmåde i Fællesskabet, og den bidrager i meget stort omfang til den høje produktivitet inden for denne sektor; da denne form for opdræt i visse tilfælde kan medføre unødige og urimelige lidelser for dyrene, har medlemsstaterne fastsat forskellige regler for visse aspekter af denne form for opdræt, navnlig burenes størrelse;

der er derfor behov for at opstille prioriterede parametre og fastsætte fælles mindstekrav på dette område for at råde bod på de eksisterende vanskeligheder og dermed gøre det muligt for den fælles markedsordning at fungere mere tilfredsstillende, særlig under hensyn til målsætningerne i Traktatens artikel 39, og idet der tages hensyn til nødvendigheden af at beskytte dyrene«.

II — Skriftveksling og parternes påstande

1. Det Forenede Kongeriges stævning i sagen blev registreret på Domstolens Justitskontor den 29. maj 1986.

2. Ved kendelse af 15. oktober 1986 har Domstolen taget en begæring fra Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber om at måtte intervenere til støtte for sagsøgtes påstande til følge.

3. *Det Forenede Kongerige* har nedlagt følgende påstande:

— Rådets direktiv 86/113/EØF af 25. marts 1986 om fastlæggelse af mindstekrav vedrørende beskyttelse af burhøns annulleres,

— Rådet tilpligtes at betale sagens omkostninger.

4. *Rådet* har nedlagt følgende påstande:

— frifindelse,

— sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

5. Intervenienten, *Kommissionen*, har nedlagt følgende påstande:

— sagsøgte frifindes,

— sagsøgeren tilpligtes at betale omkostningerne ved interventionen.

6. På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

III — Parternes anbringender og argumenter

1. *Sagsøgerens søgsmålsinteresse*

a) *Rådet* har anført, at det må anses for tvivlsomt, om sagsøgeren har en retlig interesse i en annullation af direktivet som følge af formmangler. I stævningen har Det Forenede Kongerige selv erkendt, at det støtter målsætningerne med direktivet, og at Rådet, såfremt direktivet annulleres, utvivlsomt vil udstede et nyt. Sagsøgte henviser herved til dommen af 6. juli 1983 (Geist, 117/81, Sml. s. 2191), hvori Domstolen udtalte, at en sagsøger ikke har nogen retlig interesse i, at en retsakt annulleres, når en annullation »kun [kan] medføre, at der træffes en ny afgørelse, som materielt er identisk med den annullerede«.

b) *Det Forenede Kongerige* har gjort gældende, at EØF-Traktatens artikel 173 ikke forudsætter, at den anfægtede retsakt er af bebyrdende art for den medlemsstat, der ønsker dens lovlighed prøvet ved Domstolen, idet medlemsstaterne uden videre har en interesse i at gennemtvinge, at Rådet overholder gældende ret.

I denne sag har Det Forenede Kongerige en interesse i, at Domstolen statuerer, at Rådet har tilsidesat det princip, at når en retsakt tjener til virkeliggørelse af to forskellige målsætninger, der er omfattet af forskellige bestemmelser i Traktaten, skal den udstedes under henvisning til begge de pågældende bestemmelser. Endvidere savner medarbejderne i Rådets Generalsekretariat kompetence til at ændre affattelsen af en retsakt efter Rådets drøftelse af og afstemning om denne.

2. *Direktivets retsgrundlag*

a) *Det Forenede Kongerige* har i første række gjort gældende, at det anfægtede direktiv ved at være blevet udstedt under henvisning til EØF-Traktatens artikel 43 og ikke artikel 100 er utilstrækkeligt begrundet efter bestemmelsen i EØF-Traktatens artikel 190.

Direktivet har to målsætninger, idet det dels vedrører landbrugspolitikken, dels tilsigter en tilnærmelse af de nationale lovgivninger om dyrebeskyttelse. Det burde derfor være blevet udstedt under henvisning til begge de nævnte bestemmelser i EØF-Traktaten. Der er her tale om en særligt kvalificeret mangel, idet artikel 100 forudsætter enstemmighed, mens retsakter efter artikel 43 kan vedtages med kvalificeret flertal.

Det er rigtigt, at en retsakt udstedt under henvisning til én bestemmelse i Traktaten kan berøre en politik, der er reguleret ved en anden bestemmelse, men man kan ikke opstille et kriterium om »det primære formål« med en retsakt udstedt af Rådet, således at en sådan retsakt på grundlag heraf kan udstedes under henvisning til en enkelt bestemmelse. Et sådan kriterium er uanvendeligt, idet mange retsakter tjener to formål, der begge er væsentlige, og i forbindelse med hvilke det på ingen måde er klart, hvad »det primære formål« er. Såfremt man anvender dette kriterium, kan der endvidere nemt ske en omgåelse af de i Traktaterne

indeholdte garantier, hvorefter visse foranstaltninger kun kan vedtages efter en særlig procedure.

Da det er åbenbart, at det anfægtede direktiv blandt andet er blevet vedtaget med henblik på en tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger, burde det være blevet udstedt også under henvisning til EØF-Traktatens artikel 100, og således at procedurekravene i denne bestemmelse blev overholdt. Det fremgår klart af betragtningerne til og indholdet af direktivet, at dette har til formål ud fra dyrebeskyttelseshensyn at fastlægge mindstekrav vedrørende bure til burhøns.

Et spørgsmål er ikke omfattet af artikel 43, blot fordi det vedrører et landbrugsprodukt, men kun, såfremt den pågældende foranstaltning er et led i »udarbejdelsen og iværksættelsen af den fælles landbrugspolitik«, hvis målsætninger er fastlagt i EØF-Traktatens artikel 39, stk. 1. Formålet med det anfægtede direktiv er imidlertid ikke at virkeliggøre de i denne bestemmelse opstillede målsætninger.

Det væsentligste formål med direktivet er en tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger om dyrebeskyttelse. Dette fremgår klart af forarbejderne til direktivet, der må ses i lyset af konventionen om beskyttelse af dyr under opdræt, hvis målsætninger klart er nogle andre end målsætningerne med EØF-Traktatens artikel 43. De ændringer i den endelige udgave af direktivet, som blev gennemført af Rådets Generalsekretariat, tilsigter at skjule denne sammenhæng.

Endvidere udtales det i betragtningerne til afgørelse 78/923/EØF, at dyrebeskyttelse ikke i sig selv er en af Fællesskabets målsætninger, idet de nationale lovgivninger dog indirekte kan indvirke på det fælles markeds funktion. Dette var årsagen til, at afgørelsen henviser til såvel artikel 43 som artikel 100, hvilket er i overensstemmelse med Domstolens dom i de forenede sager 141 til 143/81 (Holdijk, Sml. 1982, s. 1299), hvori Domstolen fastslog, at spørgsmålet om beskyttelse af dyr under opdræt ikke er omfattet af EØF-Traktatens artikel 40.

Det fremgår ligeledes af Rådets resolution af 22. juli 1980 samt af udtalelsen fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg og beslutningen med udtalelse fra Europa-Parlamentet, at det egentlige formål med direktivet er at forhindre, at læggehøner udsættes for urimelige eller unødige lidelser.

Endelig gør Det Forenede Kongerige gældende, at den fremgangsmåde, Rådet har fulgt i denne sag, er udtryk for en ændring af dets praksis forud for december 1985, hvorefter direktiver af en sådan art blev udstedt under henvisning til både EØF-Traktatens artikel 43 og artikel 100, også selv om Kommissionen i det pågældende forslag kun havde henvist til artikel 43. Sagsøgeren henviser herved til forskellige direktiver om plantesygdomsbekæmpelse, om veterinære spørgsmål og om foderstoffer, som er blevet udstedt under henvisning til både artikel 43 og artikel 100.

b) *Rådet*, støttet af *Kommissionen*, har gjort gældende, at rette hjemmel for direktivet er EØF-Traktatens artikel 43, idet denne hjemmel også er tilstrækkelig. Det er rigtigt, at direktivet også indebærer en tilnærmelse af lovgivningerne, men enhver fælles politik medfører i almindelighed en sådan.

EØF-Traktatens artikel 100 er en opsamlingsbestemmelse af subsidiær karakter og finder kun anvendelse, såfremt der ikke foreligger nogen særlig bestemmelse, som indeholder hjemmel til at udstede bestemte direktiver. En sådan bestemmelse foreligger her, idet artikel 43 indeholder hjemmel til at udstede enhver retsakt, der er nødvendig for

at gennemføre den fælles landbrugspolitik. En retsakt, der har til formål at virkeliggøre en landbrugspolitisk målsætning, eller som i det væsentlige tjener hertil, skal således altid og udelukkende udstedes under henvisning til artikel 43, uanset om det anvendte middel er en tilnærmelse af lovgivningerne.

Det produkt, som det omhandlede direktiv i det væsentlige vedrører, er omfattet af bestemmelserne i EØF-Traktatens artikler 39-46, idet det er opført i listen i bilag II til Traktaten. Endvidere fremgår det klart af betragtningerne til og bestemmelserne i direktivet, at dette har til formål at virkeliggøre de forskellige målsætninger, der er opregnet i Traktatens artikel 39. Sagsøgte henviser herved navnlig til den produktivitetsstigning og stabilisering af markedet, som vil finde sted som følge af, at forsyningsvilkårene vil blive næsten identiske.

Endvidere er der en sammenhæng mellem det anfægtede direktiv og den pågældende fælles markedsordning. Det fremgår af betragtningerne til direktivet, såvel i den udgave, der blev meddelt medlemsstaterne, som i den udgave, der er indeholdt i dokument 11489/85, at formålet med direktivet er at sikre, at den fælles markedsordning for æg, jfr. forordning nr. 2771/75 af 29. oktober 1975 (EFT L 282, s. 49), kan fungere tilfredsstillende. Direktivet indeholder nærmere bestemt en henvisning til den fordrejning af konkurrencevilkårene, der kan være til hinder for, at den fælles markedsordning fungerer efter hensigten.

Det er rigtigt, at dyrebeskyttelse som politisk mål hverken er omfattet af EØF-Traktatens artikel 39 eller artikel 100. Dette aspekt må imidlertid anses som en logisk følge af de nævnte hovedformål med direktivet. I modsætning til, hvad sagsøgeren hævder, fremgår det af Domstolens dom i de forenede sager 141-143/81 (Holdijk), at spørgsmålet om dyrebeskyttelse ikke kan ses uafhængigt af de generelle bestemmelser om frie varebevægelser og den pågældende fælles markedsordning.

Det fremgår ligeledes af forarbejderne til direktivet, at dette har til formål at virkeliggøre målsætningerne med artikel 39. Den politiske anledning var Rådets resolution af 22. juli 1980, hvori det fremhæves, at de nationale lovgivninger kan »forvanske konkurrencevilkårene«.

Henvisningen til den europæiske konvention om beskyttelse af dyr under opdræt i betragtningerne til Kommissionens forslag og i den udgave af direktivet, der er indeholdt i dokument 11489/85, er rent konstaterende, og det savner grundlag at hævde, at direktivet har baggrund i denne konvention.

Under alle omstændigheder må enhver fællesskabsretsakt vurderes som sådan og ud fra målsætningerne med den, uden hensyntagen til andre retsakter.

Hvad angår spørgsmålet om den angivelige ændring af praksis, er de af sagsøgeren nævnte direktiver blevet udstedt under henvisning til både artikel 43 og artikel 100 efter enstemmige beslutninger om at ændre det af Kommissionen foreslåede retsgrundlag, dvs. udelukkende artikel 43. Denne praksis udsprang af et politisk kompromis, der i 1964 blev indgået i Rådet som følge af de forskellige politiske opfattelser med hensyn til den rette hjemmel for visse bestemmelser. Det fremgår imidlertid klart af den pågældende erklæring (der er vedlagt som bilag II til duplikken), at dette på ingen måde skulle binde Rådet i fremtiden.

I nærværende sag var det ikke muligt at nå et sådant politisk kompromis, og Rådet besluttede herefter med kvalificeret flertal at

lægge den af Kommissionen foreslåede hjemmel til grund.

c) *Kommissionen* har med hensyn til spørgsmålet om den rette hjemmel for direktivet støttet Rådet, i det væsentlige under henvisning til tilsvarende argumenter. Det gøres gældende, at direktivet har til formål at virkeliggøre de i EØF-Traktatens artikel 39 opregnede målsætninger, idet det navnlig har til formål at forhindre en konkurrencefordrejning på markedet for fjerkrækød og æg. En sådan fordrejning opstår, såfremt der i de forskellige medlemsstater gælder forskellige regler om opdræt, idet produktionsomkostningerne bliver lavere for de producenter, der anvender mindre bure. Selv om dyrebeskyttelse ikke i sig selv er en af Fællesskabets målsætninger, bør fællesskabsinstitutionerne inddrage dette hensyn, når der vedtages foranstaltninger med henblik på at forbedre de fælles markedsordninger for landbrugsprodukter og sikre, at der kan ske en fri udveksling af varer på lige konkurrencevilkår.

Endvidere er artikel 100 ikke den eneste bestemmelse i EØF-Traktaten om frie varebevægelser. For så vidt angår landbrugsprodukter, er artikel 43 rette hjemmel for enhver foranstaltning vedrørende de fælles markedsordninger. Kommissionen henviser herved til flere eksempler på direktiver om tilsvarende spørgsmål som de omhandlede, der udelukkende er blevet udstedt under henvisning til artikel 43.

3. *Tilsidesættelse af procedureregler*

a) *Det Forenede Kongerige* har gjort gældende, at det omtvistede direktiv bør annulleres, fordi dets indhold afviger fra den udgave, som Rådet drøftede.

Medarbejderne i Rådets Generalsekretariat er ikke beføjet til at ændre en affattelse, som Rådet har stemt om, medmindre der er tale om simple ændringer i form af rettelser af stavefejl eller syntaks. I denne sag er forskellene mellem den affattelse, som Rådets drøftelse skete på grundlag af, og den affattelse, der blev meddelt medlemsstaterne, for store og vidtrækkende til, at de kan sidestilles med sådanne simple korrektioner.

Rådet har erkendt, at medarbejdere i dets Generalsekretariat tilføjede en henvisning til Traktatens artikel 42, som ikke var blevet drøftet af Rådet, samt en henvisning til den fælles markedsordning for æg. Rådet har ligeledes erkendt, at medarbejdere i dets Generalsekretariat fjernede henvisningen til den europæiske konvention om beskyttelse af dyr under opdræt samt det i betragtningerne anførte, hvorefter direktivet er et første skridt med henblik på at fastlægge fælles mindstekrav for alle intensive opdrætssystemer. Det er åbenbart, at disse ændringer havde til formål at skjule, at Rådet vedtog det anfægtede direktiv som et første skridt med henblik på en fastlæggelse af normer, der er i overensstemmelse med den europæiske konvention.

De pågældende ændringer er ikke lovlige, blot fordi de vedrører direktivets præambel og ikke dets operative del. Rådet har selv fremhævet, at præamplen har en betydning for fortolkningen og forståelsen af direktivet, og at dets gyldighed delvis afhænger af præamblen. Sagsøgte modsiger sig selv ved samtidig at hævde, at ændringerne er af rent formel art.

b) *Rådet* har bestridt, at direktivet er behæftet med nogen formmangler, for så vidt angår affattelsen af præamblen. Det er rigtigt, at den udgave, der blev meddelt Det Forenede Kongerige og offentliggjort i EF-Tidende, indeholder en supplerende henvis-

ning til artikel 42 samt mindre ændringer, for så vidt angår affattelsen af visse af betragtningerne. Med henblik på at sikre, at lovgivers hensigter kommer klart til udtryk, råder medarbejderne i Rådets Generalsekretariat imidlertid over en vis skønsbeføjelse, hvis grænser ikke er blevet overskredet her.

De pågældende ændringer berører ikke direktivets indhold, men er af rent formel art og havde til formål at sikre, at lovgivers hensigter kom mere klart og præcist til udtryk, således at retsakten, således som den blev meddelt, retligt set ville være korrekt udformet og sammenhængende.

Den supplerende henvisning til artikel 42 er tilstrækkeligt begrundet, når henses til indføjelsen — med enstemmighed — af artikel 10 i direktivet, der indeholder hjemmel til at yde national støtte. Henvisningen til artikel 42 er af rent konstaterende art, hvorfor den ikke berører spørgsmålet om procedurekravene i forbindelse med det anfægtede direktiv. Artikel 43 er fortsat den eneste afgørende hjemmel for direktivet.

Hvad angår ændringen af visse af betragtningerne, henviser Rådet til dommen af 30. september 1982 (Tunnel Refineries, 114/81, Sml. s. 3189), hvori Domstolen udtalte, at en begrundelse skal »tilpasses karakteren af den pågældende retsakt«, og at den »klart og utvetydigt [skal] angive de overvejelser, den fællesskabsmyndighed, der har udstedt retsakten, har gjort sig«. Det var netop for at tage hensyn til dette krav, at der blev foretaget mindre ændringer i affattelsen af visse af betragtningerne.

Hvad endvidere angår den opfattelse hos sagsøgeren, at direktivet er blevet udfærdiget med henblik på en gennemførelse af den fælles landbrugspolitik, har Rådets Generalsekretariat ikke medvirket hertil, idet forholdet må tilskrives rådsmødet den 25. marts 1986, hvorunder ministrene fandt, at direktivet burde udstedes alene med angivelse af Traktatens artikel 43 som hjemmel. Dette var baggrunden for, at Rådet selv som led i udøvelsen af sine skønsmæssige politiske beføjelser lagde til grund, at direktivets bestemmelser i det væsentlige havde et landbrugspolitisk formål.

Hertil kommer, at det ikke er første, men tredje betragtning, der er afgørende for forståelsen af direktivet som helhed. Denne betragtning undergik kun mindre ændringer. Fjernelsen af bemærkningen om, at direktivet skulle være et første skridt med henblik på fastlæggelsen af fælles mindstekrav for alle intensive opdrætssystemer, ændrede intet afgørende og var kun udtryk for en hensigtserklæring.

U. Everling
Refererende dommer